

Datum: 05. 05. 2021

VSEBINSKO POROČILO O DELU ZTŠK ŠALOVCI ZA LETO 2020

V nadaljevanju je v bistvenih obrisih kronološko predstavljeno delovanje Zavoda za turizem, šport in kulturo Šalovci v letu 2020. Delo zavoda lahko v bistvenem razdelimo na administrativne, upravljaljske in projektne aktivnosti.

1

ADMINISTRATIVNE AKTIVNOSTI

V 2020 so bile izvedene tri redne seje Sveta ZTŠK Šalovci. Na 3. redni seji je bila glavna točka Program dela in finančni načrt za 2020, na naslednji 4. redni seji je bilo sprejeto poročilo za 2019, predstavljen je bil tudi predlog osnutka pogodbe med ZTŠK Šalovci in MSNS Šalovci ter predlog osnutka upravljaljske pogodbe med Občino Šalovci in ZTŠK Šalovci. Glavna točka 5. redne seje je bil program dela za leto 2021. Vse seje so potekale v sklepčnosti in s soglasnim sprejetjem sklepov.

Svet ZTŠK Šalovci je na eni od svojih rednih sej v tem letu sprejel tudi sklep, da predlaga Občini Šalovci, da se Zavodu RS za varstvo kulturne dediščine, območni enoti Maribor, podeli najvišje občinsko priznanje zaradi prispevka zavoda pri obnovi lesene vaške kapele. Komisija za nagrade in priznanja ter nato še Občinski svet Občine Šalovci sta ta predlog sprejela.

Svet zavoda je imel še dve dopisni seji, obe pa sta kot edino točko dnevnega reda imeli spremembo cenika ponudbe TNC Peterloug.

V aprilu in maju so potekali formalni postopki za podaljšanje mandata vršilca dolžnosti direktorja ZTŠK Šalovci. Ustanoviteljica ni objavila javnega razpisa za 5-letni mandat direktorja zavoda, ampak je na podlagi vloge, ki jo je prejela s strani Sveta ZTŠK Šalovci (kateri je na svoji seji sprejel sklep, da se mandat podaljša dotedanjemu vršilcu dolžnosti direktorju), dala na to vlogo svoje soglasje. S tem se je mandat vršilca dolžnosti direktorja podaljšal še za eno leto.

Zavod je v 2020 vse svoje finančne obveznosti izpolnjeval redno in tekoče. V začetku leta je edino težavo predstavljala izvršba, ki jo je zahtevalo podjetje Preteks zaradi nastale zamude pri poravnavi stroškov povezanih s prevodi, ki so bili potrebni za izdajo brošur o Domanjševcih. Izvršba je bila pozitivno rešena, saj je bil dolg poravnani ter razen stroškov izvršbe ni bilo drugih posledic za zavod.

UPRAVLJAVSKE AKTIVNOSTI

V januarju so bile poslane brošure TNC Peterloug skupaj z dopisom na okoli 200 osnovnih šol pomurske in dveh sosednjih regij (Štajerska, Koroška), s katerim smo predstavili nastanitvene možnosti centra. Odziv ni bil pretirano velik, kar pa gre pripisati tudi dejstvu, da bi se šole na podlagi naše predstavitve tako ali tako lahko odločale za obisk šele v naslednjem šolskem letu, vendar pa je medtem bila razglašena epidemija covid-19 in vse obšolske dejavnosti so bile s tem prisilno ustavljene.

Prav tako v januarju se je zavod predstavil skupaj s svojo ponudbo tudi na sejmu Alpe Adria v Ljubljani (stojnico si je delil z Zavodom za turizem Grad), julija pa je bil s svojo stojnico (skupaj s čebelarstvom Zorjan) na prireditvi (Do)živimo v Pomurju na Pogačarjevem trgu v Ljubljani. Zaradi epidemije covid-19 tovrstnih gostovanj preko leta potem ni bilo več, še pred razglasitvijo epidemije v marcu pa se je zavod predstavil še v Gradcu v nakupovalnem centru Seiersberg v okviru izvajanja aktivnosti projekta Mura Raba Tour in organizaciji podjetja PRAK d.o.o. iz Murske Sobotice.

Veliko časa je bilo vložena v pripravo predloga osnutka pogodbe med ZTŠK Šalovci ter MSNS Šalovci v zvezi s skupnim upravljanjem oziroma trženjem nastanitvenih in prireditvenih prostorov Etnografske hiše v Domanjševcih. Predlog osnutka je bil pripravljen na podlagi predhodnih izhodišč, ki so bila podana na skupnih srečanjih s predstavniki Občine Šalovci ter MSNS Šalovci. Osnutek predloga je bil predstavljen

tudi na seji Sveta ZTŠK Šalovci, kjer je bilo obrazloženo, da ZTŠK Šalovci ne more prevzeti trženja in vodenja evidenc, blagajn, knjige gostov in ostalega, ne da bi za te storitve bil ustrezno finančno kompenziran. Predlog osnutka je bil poslal z uradno pošto, vendar nanj ni bilo nobenega pisanega formalnega odgovora. Čez nekaj časa smo dobili le ustno zavrnitev predloga in pri tem je tudi ostalo.

Obisk TNC Peterloug se je zaradi razglasitve epidemije prepolovil in če ne bi bilo ukrepa slovenske vlade, da se s turističnimi boni pripomore k oživljanju slovenskega turizma, bi bila slika še slabša. Individualni gosti, ki so v 2020 prenočevali v TNC Peterloug, so tako skoraj izključno vsi po vrsti koristili vavčerje kot način plačila. Na nov sistem plačevanja se je bilo potrebno najprej navaditi, vendar se je hitro izkazalo, da ni preveč zapleten in zato v zvezi s tem v nadaljevanju sezone ni bilo nobenih težav. Skupno bilanco nočitev v centru (predstavljeno po mesecih v preglednici spodaj) je v veliki meri zaznamovalo večdnevno gostovanje večje skupine porabskih otrok skupaj z domačimi otroki.

Preglednica: Število nočitev v TNC Peterloug v letu 2020 po mesecih.

Mesec	Število nočitev
Januar	30
Februar	28
Marec	48
April	/
Maj	5
Junij	72
Julij	85
Avgust	343
September	198
Oktober	52
November	/
December	/
Skupaj	861

Zgornja tabela nočitev kaže, da je bil TNC Peterloug avgusta in septembra precej dobro zaseden. Že 400 nočitev na mesec je izredno visoka številka, ki je brez večjih skupin, ki bivajo v centru dlje časa, ni moč doseči. Individualni gostje, kot je razvidno

iz obiska v septembru, lahko prispevajo okoli 200-250 nočitev mesečno. Obisk je bil tako visok predvsem zaradi možnosti plačevanja prenočevanja z zajtrkom z vavčerji.

Potrebno je upoštevati, da vedno ni moč ponujati sob novim gostom še isti dan, saj je potrebno najprej očistiti sobe, hodnike, kuhinjo, stopnišče in jedilnico, odpeljati rabljeno posteljnino v čistilnico, na novo preobleči postelje ... – kar pride še toliko bolj do izraza pri zamenjavi večjih skupin. Zaradi tega je potrebno računati z vsaj 1-2 dnevnim razmakom med prejšnjim in novim gostom, oziroma med prejšnjo in novo skupino, če je za ta dela na voljo zgolj ena oseba. V lanskem letu se je zaradi kratkega časovnega razmaka med odhodom starih in prihodom novih gostov nekajkrat primerilo, da se je morala najeti dodatna pomoč dveh prostovoljk, ki sta skupaj opravili okoli 150 delovnih ur čiščenja in priprave prostorov, da so se lahko pravočasno sprejeli novi gostje (to pomoč je bilo potem potrebno seveda tudi ustrezno kompenzirati).

Ko gostujejo večje skupine, običajno želijo celotni center zase, četudi ne zasedajo vseh postelj, saj na ta način lažje izvajajo svoje programe - mnogi to pri povpraševanju postavljajo celo kot pogoj. Do sedaj smo imeli le nekaj primerov, ko smo hkrati z večjo skupino gostili še individualne goste. Mesečni obseg 400 nočitev je že zelo blizu zgornje meje realnega pričakovanja in načrtovanja mesečnega maksimuma prenočitev tako z logističnega in kadrovskega vidika, kot nenazadnje tudi z vidika realne ocene turističnega trga glede števila potencialnih turistov, ki si želijo prenočitve v tem delu Goričkega.

V primeru, da bi imeli obisk vsak mesec v letu takšen, kot je bil avgusta 2020 (kar je zelo optimistično pričakovanje spričo sezonskega značaja obiskovalcev, ki jih je v zimskih mesecih razumljivo bistveno manj), potem dobimo končno oceno 4.800 gostov letno. To število je po našem mnenju edina realna ocena tega, kaj bi lahko bila maksimalna letna zasedenost centra, saj to nikakor ne more biti 17.520 nočitev, ki jih dobimo, če 48 postelj, koliko jih je sedaj v TNC Peterloug, pomnožimo s 365 dni. Končno niti najboljši hoteli na najboljših svetovnih lokacijah, kjer nimajo zim, niso vsak dan v letu polno zasedeni (ob jadranski obali je na primer mnogo majhnih hotelov čez zimo zaprtih).

V trenutnih razmerah je zato iz zgoraj naštetih razlogov po našem mnenju praktično nemogoče preseči omenjeno število nočitev letno in bi vsako poslovno leto, ki bi se končalo s 3.120 nočitvami (kar bi predstavljalo 65 % zasedenost, računano od 4.800), smeli ovrednotiti kot uspešno¹. Dokler pa bodo za prenočevanje v nastanitvenih obratih veljale omejitve zaradi epidemije covid-19, bo že število okoli 2.500 nočitev letno veljalo za precej visoko.

¹ Poslovni model za manjši hotel v Bahiji, ki je znana brazilska destinacija, upošteva povprečje zasedenosti tamkajšnjih hotelov, ki je pri 65 %; http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/tramsek14597.pdf

V drugi polovici leta se je začela snovati delna prenova tudi notranjih prostorov TNC Peterloug. Zaradi prilagajanja navodilom in smernicam obvladovanja epidemije je bila sprejeta odločitev, da se večji sobi s skupnimi ležišči predelita ter da se na ta način uredijo 4 manjše sobe, ki bodo omogočale boljšo ločenost skupin med nočnim počitkom.

TNC Peterloug je v 2020 doživel pomembne spremembe tudi kar zadeva njegovo okolico: postavljen je bil povsem nov nadstrešek s krušno pečjo ter zunanje kurišče, zgrajene so bile nove slačilnice s sanitarijami, podrt je bil dotrajan lesen objekt ob košarkarskem igrišču, nogometno igrišče se je v celoti obnovilo (drenaža, izravnava, nasip, nova ograja ...), postavljeno pa je bilo tudi novo igrišče za odbojko na mivki. Omenjene investicije so bili deloma sofinancirane s sredstvi Fundacije za šport ter MGRT, svoj delež pa je prispevala tudi Občina Šalovci.

Promocijo TNC Peterloug smo še naprej vršili tudi preko Facebooka, vendar je razumljivo, da je zlasti od zaprtja nastanitvenih obratov povpraševanje preko tega omrežja v drugi polovici leta precej upadlo.

Obisk muzejske zbirke graničarstva v nekdanji karavli v Čepincih je bil glede na znane razmere primerno nizek. Bilo je nekaj individualnih gostov, manjkale pa so predvsem večje šolske skupine učencev in dijakov. Določene eksponate, ki so lastnina zasebnih zbirateljev, je bilo treba vrniti, tako da še naprej ostaja ena od nalog zavoda iskanje primernih nadomestnih eksponatov oziroma dodatnih eksponatov, ki bi še bolj obogatili obstoječo zbirko. S predstavniki Vojaškega muzeja Slovenske vojske smo se srečali dvakrat – obakrat je šlo za inventarni pregled.

Ob Dnevu državnosti 25. junija 2020 je bil v organizaciji Občine Šalovci, OZVVS Murska Sobota, GD Čepinci ter ZTŠK Šalovci devetič izveden tradicionalni pohod ob meji, ki se ga je udeležilo okoli 60 pohodnikov. Krožna 7 km dolga pot je potekala od nekdanje karavle v Čepincih do karavle v Budincih in mimo najsevernejše točke nazaj do muzeja graničarstva v Čepincih.

Na področju športa in kulture v tem letu ni bilo dogodkov ali aktivnosti, ki bi jih lahko posebej izpostavili. Veliko načrtovanih dogodkov je moralo zaradi uvedbe ukrepov ob razglasitvi epidemije žal odpasti (npr. Kapüstne den, Praznik žetve ...).

Na podlagi prejetega povpraševanja za obisk TNC Peterloug smo v teku leta pripravili več različnih ponudb tako za individualne goste kot skupine. Nekatere ponudbe so se nanašale že na sezono 2021 (npr. Srednja zdravstvena šola Rakičan).

Zavod je v okviru svojih finančnih zmožnosti naročil tudi nekaj promocijskih objav v medijih – tako na primer v časopisu Svet24 ter na lokalni televiziji TV AS.

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

V sodelovanju z Občino Šalovci smo vložili vlogo za sofinanciranje aktivnosti v okviru Evropskega tedna mobilnosti 2020. Vloga je bila odobrena, izvedba praktično vseh aktivnosti pa je bila predvidena (in nato tudi dejansko izvedena) v septembru istega leta.

Ekosocialna kmetija Korenika ter Občina Šalovci sta partnerici projekta LAS Goričko 2020 z naslovom Skupaj za podeželje, kateri se bo zaključil julija 2021. Občina Šalovci je na podlagi zbiranja ponudb izbrala TD Dišeči Volčin kot zunanjega izvajalca aktivnosti, za izvedbo katerih je bila sama odgovorna. Vse aktivnosti so bili izvedene septembra 2020 v TNC Peterloug v Markovcih, pri čemer je ZTŠK Šalovci dal turističnemu društvu v najem notranje prostore in zunanje površine centra.

Zavod je ustanoviteljici Občini Šalovci pomagal pripraviti vlogo za odobritev operacije iz razpisa LAS Goričko 2020 z naslovom Turizem za jutri (akronim Center Volčin) v delu, ki se nanaša na izdelavo DIIP-a ter tudi same vsebinske izpolnitve projektne dokumentacije. Zavod je pomagal tudi pri vzpostavitvi nove partnerske mreže petih partnerjev iz petih občin območja LAS Goričko.

Aktivno sodelovanje z Občino Šalovci je potekalo tudi pri pripravi vloge za odobritev sredstev za izgradnjo Ekonomsko-poslovne cone Šalovci. Tudi v tem primeru je zavod pripravil DIIP ter nekatere vsebine, ki jih je zahtevala razpisna dokumentacija.

Projekt Evropski teden mobilnosti 2020 je bil izveden v septembru, priprave nanj pa so se začele že nekaj tednov prej. Kraj izvajanja je bil TNC Peterloug, zvrstilo pa se je veliko aktivnosti, katere so bile posebej opisane v poročilu o izvedbi, ki ga je bilo potrebno predložiti kontrolorjem na resornem ministrstvu zaradi odobritve sofinancerskega deleža. Več o samem programu ETM2020 je na voljo na spletni strani Občine Šalovci med Arhivom novic (<https://salovci.si/evropski-teden-mobilnosti-2020-2/>). Izvedbo aktivnosti je spremljalo lepo vreme, udeležba pa je bila zelo zadovoljiva: od otrok iz vrtca, osnovne šole, članov turističnega in upokojenskega društva ter končno vseh ostalih občanov in občank. Izvedene so bile predstavitve in poskusne vožnje z novim električnim avtomobilom, svoje delavnice so izvedli predstavniki SMART-House iz Martjancev, policije, predstavniki podjetja za energetske svetovanje, izvedeni so bili pohodi in kolesarske vožnje, poseben dan je bil namenjen Evropskemu teritorialnemu sodelovanju z udeležbo zaposlenih v organih upravljanja teh programov (kot je na primer Interreg), domačinka je izvedla večerno potopisno predavanje, skupaj z Osnovno šolo Šalovci je bil izveden Dan športa, zdravstveni delavci iz Zdravstvenega doma so opravili merjenje tlaka in sladkorja ... Projekt je bil uspešno izveden, saj so bili zastavljeni kazalniki močno

preseženi. Celotno dogajanje smo povezali še z Dnevom odprtih vrat v Peterloughu, tako da so si domačini in drugi lahko ogledali center tudi od znotraj.

ZTŠK je bil uspešen že s svojim prvim poskusom pridobivanja dodatnih projektnih sredstev. V partnerski mreži, katere vodilni partner je društvo Vöter iz Murske Sobote, je bil v okviru razpisa LAS Goričko 2020 odobren projekt Skupaj za podeželje. Na ZTŠK Šalovci se nanaša izvedba mreženja lokalnih ponudnikov hrane in prehranskih izdelkov (predvsem iz ranljivih skupin), izvedba kmečkih tržnic, nakup opreme za novi center Volčin, ki bo nastal v Šalovcih, ter plača za koordinatorja. Projekt se v 2020 še ni začel izvajati, ampak je bil njegov začetek prestavljen na začetek leta 2021.

Pisanje projekta Turizem za jutri (akronim projekta je Center Volčin), prav tako na podlagi razpisa LAS Goričko 2020, je podobno zahteval precej priprav, iskanja in povezovanja partnerjev ter časa za izpolnjevanje projektne dokumentacije. Rok za oddajo projektov bil postavljen na 15. januar 2021, vendar smo večino dela opravili že v 2020. Gre torej za projekt z letnico 2021, vendar lahko vseeno že na tem mestu poročamo, da je bilo delo na projektu, opravljeno v 2020, poplačano z njegovo poznejšo odobritvijo in da bodo torej Šalovci kmalu bogatejši za še eno pomembno turistično pridobitev.

SKLEP

Vsebinska in finančno-poslovna analiza delovanja ZTŠK Šalovci, kakor tudi vsi ostali poslovni izidi kažejo, da se poslovanje zavoda v letu 2020 lahko oceni kot pozitivno.

Pripravil: Bernard Goršak, v. d. direktorja

Priloga

Bilance poslovanja ZTŠK Šalovci za leto 2020